

КОМУНИКАЦИЈА

ГОВОР

ЈЕЗИК

НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЈА

ПИСМО

МАСОВНИ МЕДИЈИ

ГОВОР

- Припада само хуманој врсти
- Код животиња – артикулација, рефлексно изговарање наученог
- Повезано са развојем културе
- Размена информација
- Изражавање мисли вербалним путем – објашњење, пренос, учење
- Комуникација са другим људима
- Изражавање емоционалног стања, упознавање самог себе, естетско изражавање (поезија)
- Поуздан показатељ општег развоја детета

РАЗВОЈ ГОВОРА

- Активирање нервних ћелија говором из бебиног окружења, формирање сложених веза
- Развијена сензорика, функционисање средњег нервног система, уредна функција говорних органа, чуло слуха – услови за развој говора
- По рођењу - одређени број гласова без учења
- Динамика развоја говора индивидуална

- Прелингвална фаза – до 9.месеца – спонтана вокализација, око 6.месеца гукање, са 7.месеци брбљање
- Лингвални период – од 9.месеца – опонашање говорних звукова, ономатопеја појединих животиња, изговор првих речи око 1.године, до друге године појединачне речи у реченице
- Вербална фаза – склапање једноставних, простих реченица – од 2.године – глаголски облици, 3-4.године интерес за говором и комуникацијом, усвојена одређена количина речи

- **5-6.година – описно дефинисање, основни појмови о граматици, може да научи да чита и пише**
- **До 4. године – немогућност слушања и савладавање говора – одумирање нервних ћелија**
- **Логопед**
- **Родитељи, социјална средина**
- **Битне компоненте – разумевање говора, гласност, интонација, пропратне гримасе – развој асоцијативног мишљења**
- **Учење више језика – инстинктивно код деце**

ЈЕЗИК

- **Изражавање мисли, осећања, сазнања, усмено или писмено саопштавање, примање и слање порука**
- **Развој кроз историју, зависи од развоја јединке (интелектуалног, психолошког и друштвеног)**
- **Језик сваке особе има лични печат према изговору и избору речи**
- **Омогућава ширење учења и веровања**
- **Заједничка тековина људи, али свака заједница има свој језик**

Порекло језика

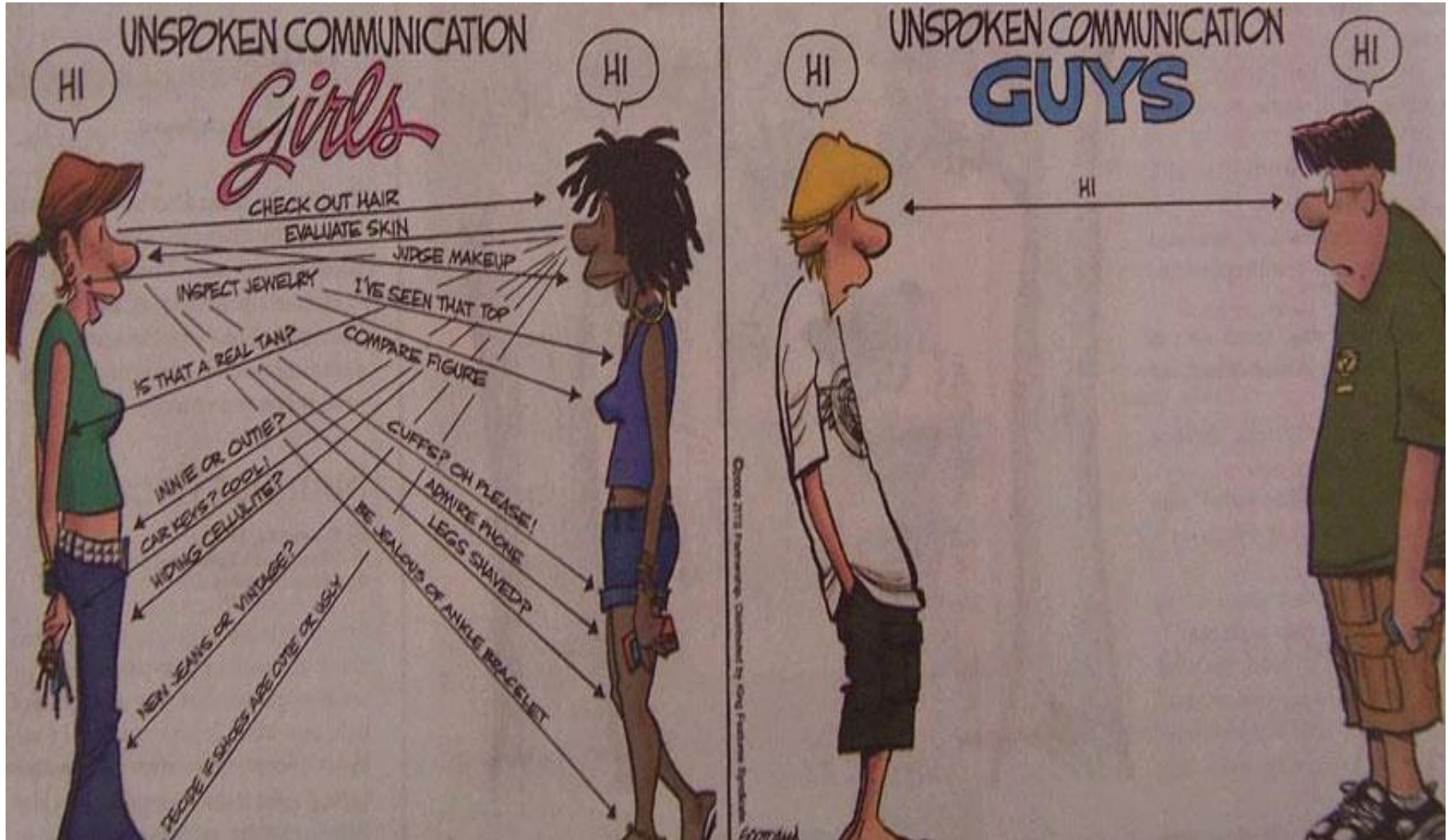
- Постоје разне теорије које објашњавају разлоге за настанак језика
- Многи научници сматрају да је језик у почетку коришћен као помоћ у подухватима какав је лов.
- Једна новија теорија износи мишљење да се језик развио као замена за распрострањену активност међусобног ``дотеривања`` примата, која учвршћује везе, па је и сам коришћен у те сврхе.
- ``Једна животиња може да ``дотерује`` само једну животињу, али говор људима омогућава да ``дотерују`` више људи одједном``

- **Средство социјализације**
- **Први језици – древни рукописи и записи –
Сумери пре више од 5.000 година и
Египћани више од пре 3.000 година**
- **Кинески, пали, санскрит (будисти у
југоисточној Азији), хебрејски и
старогрчки**
- **Латински, етиопски, језици Астека и Маја
– свете књиге, натписи на споменицима,
записи у трговачким књигама**
- **Ширење језика – миграције, трговина,
освајања**

- **Језик и идентитет – употреба језика мањина**
- **Обредни језик – сачувани у светим књигама, верским обредима након њиховог нестанка (латински, хебрејски)**
- **Угрожени језик – употреба светског језика утиче на употребу језика мањина и губе се**
- **Савремени светски језици – енглески (350 милиона), мандарински кинески (800 милиона), шпански (225 милиона), француски, руски, португалски (176 милиона), јапански (120 милиона), немачки...**

- Језик се користи за објашњавање и описивање света, дефинише, изражава и преноси се култура
- **ЖАРГОН** – специјализовани језик који се односи на одређене теме у оквиру једног истог језика – одређене области интересовања – медицина, информатика...
 - језик одређених групација унутар једне заједнице
 - млађе генерације
 - одређено трајање, јер са појавом нове генерације уводи се нови жаргон
- **матерњи језик**
- језик обележава један народ и цивилизацију, језик је последње упориште идентификације

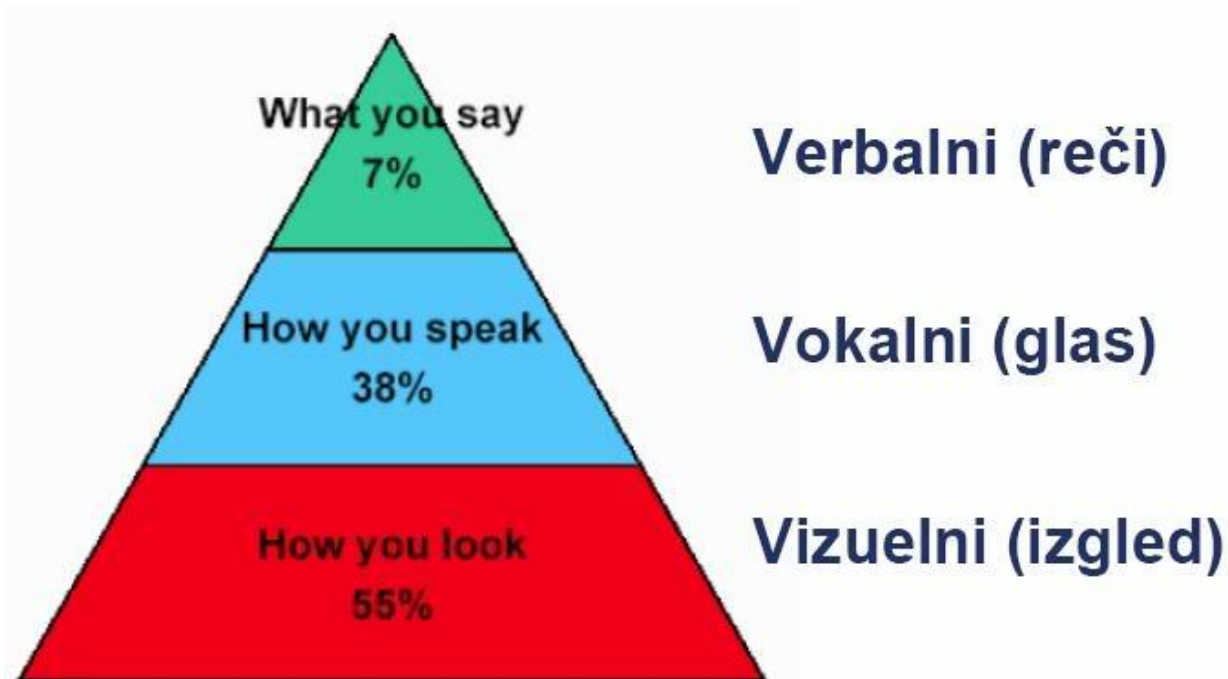
НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЈА

НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЈА

- ГОВОР ТЕЛА, СТАВ И ГЕСТОВИ

1. ГОВОР ТЕЛА – у току разговора - 7%
пренос говором путем речи, 38%
интонацијом, 55% говором тела

- овај начин говора указује на нечија потиснута или подсвесна осећања према другим људима или ситуацијама – надмоћ, узнемиреност, агресивност, потчињеност
- ``обраћање пажње`` - особа која некога пажљиво слуша показује своје занимање нагињањем напред, приближавањем саговорнику
- ``испољавање љутње`` - неко ко је љут стане близу онога на кога је љут, стреља очима

- **КАНАЛИ НЕВЕРБАЛНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ**

Контакт очима

Изрази лица

Покрет главом

Гестови и покрет тела

Држање и став (постура)

Раздаљина и оријентација

Додир

Изглед

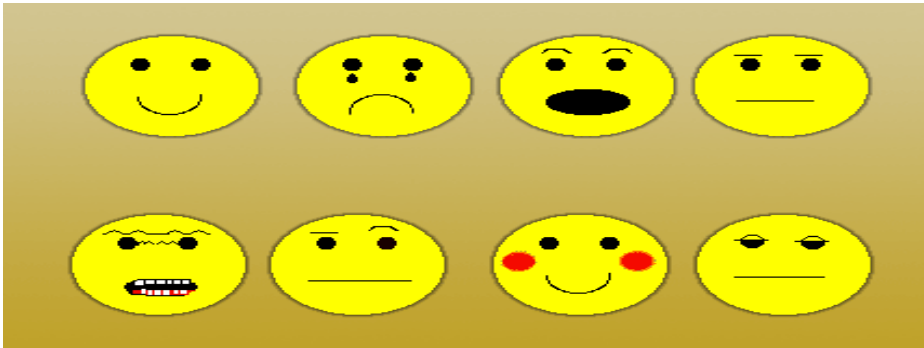
Контакт очима

Значење:

- Трептање - узнемиреност, љутња, кривица
- Очи широм отворене - страх, изненађење
- Трљање очију - сумња
- Гледање преко наочара - тражење нових информација
- Немиран поглед - забринутост, недостатак самопоуздања

Израз лица

Могу се препознати 6 емоција: срећа, туга, страх, бес, изненађење, гађење.

Do sada je zabilježeno:

- 1 000 000 neverbalnih znakova
- 250,000 izraza lica
- 10,000 mikroizraza lica (traju samo 1/25 do 1/15 sekunde)

Charles Darwin – izrazi lica koji prikazuju emocije su univerzalni - ljutnja, sreća, iznenađenje, strah, gađenje i tuga.

РАЗДАЉИНА И ОРИЈЕНТАЦИЈА

Психолошка подела простора:

- ИНТИМНИ простор: 15 – 45 цм (продужетак тела)
- ЛИЧНИ простор: 45 – 120 цм (комуникација са познатима)
- СОЦИЈАЛНИ простор: 1,2 – 3,5 м (са непознатима)
- ЈАВНИ простор: више од 3,5 м (сусрети са групом људи)

Говор руку

Гестови рукама усклађени су са говором и представљају важну допуну емоционалним изразима лица. Они су толико интегралан део нашег вербалног изношења да понекад гестикулирамо чак и кад разговарамо с неким преко телефона.

- **ГЕСТОВИ**- преношење одређених порука – поздрављање, исказивање поштовања, вређање
- Одређени гестови имају различита значења у зависности од ситуације: показивање слова ``О`` кажи прстом и палцем може означавати да је све ОК или ``без новца``
- Системи гестова - ронилачки знаци, кладионичари на коњским тркама
- језик глувонемих, слепих особа
- Гест за ``тишину``

СИМБОЛИ – слике које представљају неку особу, предмет, појам (саобраћајни знаци)

Сложенији симболи су писма – бројеви, слова, музичке ноте, верски симболи

Неки симболи заједнички у свим културама – мрштење, подизање обрва, осмех.....

Код деце је изражена невербална комуникација

DA LI STE ZNALI

Da imate **samo 7** sekundi

Za prvi utisak

Istraživanja pokazuju da će ljudi oformiti svoje mišljenje o vama u prvih 7 sekundi vašeg obraćanja njima.

Ljudi čitaju govor vašeg tela trenutno.

ПИСМО

- Систем видљивих облика (слике, симболи, знакови) произведени у циљу меморисања и обавештавања
- У ужем смислу – одређени елементи говорног језика – појединачне речи, слогови...
- Проналазак писма – први корак комуникације – давање моћи људима који су знали да читају и пишу
- Историјски развој писма:
 1. Сlikовито писмо
 2. Појмовно писмо
 3. Фонетско писмо
 4. Типографско писмо

ПИСМО

- РАНА ПИСМА – НИЗ СЛИКА КОЈА СУ ОЗНАЧАВАЛА СИМБОЛЕ
- Прва писма – Египат и Средњи исток (пре 5.000 година), Кина (пре 3500 година) и Средња Америка (пре 3000 година)
- Логографска писма – кинески и јапански – преко хиљаду знакова
- Развој писма – једно слово један глас – алфабет
- Абцад – само сугласници, а самогласници су ознаке изнад – арапско и хебрејско писмо
- Слоговно писмо – тајландски – сваки знак представља слог

- **ОДЛИКЕ ПИСМА:**

1. Тачно дефинисан скуп симбола
2. Везаност за језик приказује се у графичком облику
3. Комбинација симбола – писмо и правописна правила
4. Индиректна комуникација између особа које пишу и које читају

**Записивање предања, носилац културе,
одређивање историје једног народа**

**Ослонац појединачног памћења, средство
цивилизацијског развоја, симбол
религијских уверења**

МАСОВНИ МЕДИЈИ

- Комуницирање и размена информација
- Друга половина 20.века – нове технологије медија и нове информационо-комуникацијске технологије
- Приступ информацијама – велика група људи
- Радио, телевизија, новине, билборди,
- мобилна телефонија, интернет – употреба једног изабраног језика (енглески)
- Подела медија (према Франсис Балун):
 1. Самостални медији – књиге, новине, видео касете, софтвери
 2. Дифузне, трансмисиони медији – радио, тв
 3. Комуникациони медији – телефони, интернет

- **Историјски развој медија:**

1. Штампа
2. Радио
3. Телевизија
4. Интернет
5. Телефонија

- **Функције медија:**

1. Информативна
2. Едукативна
3. Социјализација
4. Забавна
5. Усмеривачка
6. Функција посредовања
7. Мобилизација
8. Функција културе

- **Предшколски узраст – пажљиво одабрани програми, часописи, емисије – правилна социјализација**
- **Могућност сликовитог начина васпитања образовања – учитељи и васпитачи**
- **Контрола коришћења медија**

ОДЕВАЊЕ И УКРАШАВАЊЕ

- Потреба за облачењем, заштита од хладноће, врућине
- Кожа, текстил, накит, шминка, фризура
- Одраз економских, друштвених услова и односа, зависна од климатских и географских услова, социјалног и професионалног статуса
- Зависно од друштвеног развоја
- Стилони одевања – развој кроз историју, зависи од степена културе и амбијента, идентификација са групом, став колектива

- **Врсте одеће:**

1. **Народна ношња** – традиционална одећа са обележјима народа
2. **Празнични костими** – за одређене пригоде и празнике
3. **Униформе** – идентична одећу за одређену групу
4. **Професионална одећа** – поједине професије
5. **Пригодна одећа** – посебна одећа повезана са традицијом и обичајима (крштење, пунолетство....)
 - Ограничено време деловања, разлике у зависности од културе, степен пристојности, ниво богатства

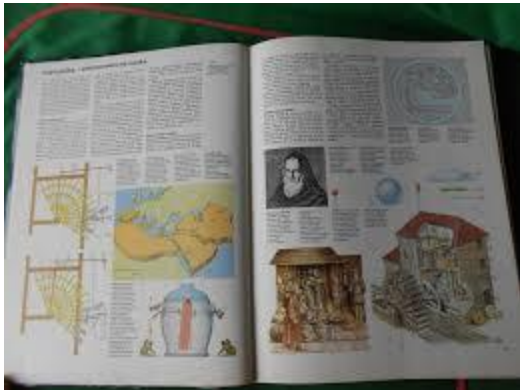

- Украшавање косе и лица, накит

НАУКА

- Највиши израз човековог стваралаштва
- Проучавање спољашњег света и природних појава, стицање нових сазнања, проучавање различитих области, мерења, разврставања и прикупљања информација
- Интердисциплинарност

УМЕТНОСТ

- почеци код осликавања пећинских зидова и прво коришћење боја
- Раличити видови, анционални карактер
- Боје, језик, музика, плес, слике – пренос генерацијама, поруке
- Уметничке дисциплине:
 1. Визуелне уметности – сликарство, вајарство, архитектура, филм, балет...
 2. Вербална уметност – музика, књижевност, позориште, опера

Првобитна уметност – домородачка и традиционална, зати у служби религије, политичка сврха

Глобални карактер и разумљива у свим културама

Креативност машта

